

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ)

(Αποτελέσματα της έρευνας Οικονομικής Συγκυρίας
στη Βιομηχανία)

Του

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

1. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ

Ένώ και τόν 'Ιανουάριο 1982 διατηρήθηκε γενικώς ή στασιμότητα στις εκτιμήσεις των βιομηχανιών, υπάρχουν μερικές ενδείξεις βελτιώσεως ορισμένων μεγεθών. Οι ενδείξεις αυτές όμως είναι πρώτον, ασθενείς και, δεύτερον, περιορίζονται μόνο στην κατηγορία των βιομηχανιών ενδιάμεσων αγαθών και συνεπώς, δέν μπορούν να στηρίξουν πρόβλεψη ουσιαστικής ανάκαμψεως στο σύνολο τής βιομηχανίας. Ένισχύουν όμως τήν εκτίμηση πού έχει διατυπωθεί ότι ή πτωτική τάση τής βιομηχανικής δραστηριότητας έχει σταματήσει.

Οί παραγγελίες (ή ή συνολική ζήτηση) τόν 'Ιανουάριο 1982 παρουσιάζουν για δεύτερο κατά σειρά μήνα, μικρή βελτίωση, καθώς αυξάνει τό ποσοστό τών επιχειρήσεων πού εκτιμούν τό επίπεδο τους κανονικό από 60 % τόν προηγούμενο μήνα σέ 63 %.

Έντίθετα, οί παραγγελίες εξωτερικού φαίνεται πώς υποχώρησαν ελαφρά : Ένώ τό Δεκέμβριο τό 69 % τών επιχειρήσεων εκτιμούσε ότι οί παραγγελίες εξωτερικού πού διέθεταν ήταν κανονικές και τό 25 % χαμηλές, τόν 'Ιανουάριο τά αντίστοιχα ποσοστά έγιναν 63 % και 32 %.

Όριακές βελτιώσεις παρουσιάζουν οί προβλέψεις τών βιομηχανιών σέ σχέση μέ τόν προηγούμενο μήνα. Συγκεκριμένα, αυξάνει ελαφρά τό ποσοστό τών επιχειρήσεων πού προβλέπουν άνοδο τών πωλήσεων και τών εξαγωγών, ένώ παραμένουν αμετάβλητες οί προοπτικές για τήν παραγωγή. Πάντως, τό μεγαλύτερο μέρος τών βιομηχανιών (ποσοστό πάνω από 50 %) εξακολουθεί και τό μήνα αυτό να αναμένει στασιμότητα και τών τριών μεγεθών (παραγωγή, πωλήσεις,

εξαγωγές), τους 3 - 4 προσεχείς μήνες. Τέλος, οί προσδοκίες για άνοδο των τιμών εμφανίζονται κάπως αποδυναμωμένες καθώς μειώνεται ελαφρά το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναμένει αύξηση των τιμών τους προσεχείς μήνες.

Τα αποθέματα ετοιμών προϊόντων τής βιομηχανίας εκτιμάται ότι υπήρξαν και τόν Ιανουάριο κατώτερα από τό κανονικό, παρατηρείται όμως ελαφρά τάση υποχώρησης.

Οί μικρές βελτιώσεις που περιγράφονται πιο πάνω προκαλούν και αντίστοιχη μικρή βελτίωση στό δείκτη επιχειρηματικού κλίματος κατά μία μονάδα.

2. ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ¹

Στις βιομηχανίες τ ρ ο φ ί μ ω ν - π ο τ ώ ν - κ α π ν ο ũ ή συνολική ζήτηση καί ή ζήτηση εξωτερικού διατηρήθηκαν τόν Ιανουάριο στα ίδια περίπου χαμηλά επίπεδα τοŭ προηγούμενου μήνα καί τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων δι-ογκώθηκαν ελαφρά. Έξάλλου, οί προβλέψεις για τήν παραγωγή, τις πωλήσεις καί τις εξαγωγές, τους 3-4 προσέχεις μήνες, παραμένουν ανοδικές, εμφανίζουν όμως μικρή υποχώρηση σέ σύγκριση μέ αυτές που διατυπώθηκαν τό Δεκέμβριο τοŭ 1981. Ίδιαιτέρως εμφανής είναι στην κατηγορία αυτή τής βιομηχανίας ή εξασθέ-νιση των προσδοκιών ανόδου των τιμών. Τό ποσοστό χρησιμοποίησης τοŭ ερ-γοστασιακού δυναμικού υπολογίζεται περί τό 66 %, μέ τάση όμως περαιτέρω μειώσεως.

Στα λοιπά κ α τ α ν α λ ω τ ι κ á α γ α θ á παρατηρούνται οί ακόλουθες εξελίξεις :

- 1ον) Σημαντική διεύρυνση τοŭ ποσοστού των βιομηχανιών που θεωροŭν τις παραγγελίες τους χαμηλές,
- 2ον) Υποχώρηση τών εκτιμήσεων για τις παραγγελίες εξωτερικού,
- 3ον) Μικρή άνοδος τών αποθεμάτων ετοιμών προϊόντων καί
- 4ον) Συνεχιζόμενες προοπτικές στασιμότητας τής παραγωγής, τών πωλή-σεων καί τών εξαγωγών.

Ό βαθμός χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού στην κατηγορία τών καταναλωτικών βιομηχανιών, ό όποιος τους τελευταίους μήνες τοŭ 1981 παρου-σίαζε πτωτικές τάσεις σταθεροποιήθηκε στις αρχές τοŭ 1982 στό 73 %.

Στην κατηγορία τών βιομηχανιών κ ε φ α λ α ι ο υ χ ι κ ώ ν α γ α θ ώ ν ή

1. Λεπτομέρειες για τήν κατάταξη που ακολουθείται, στο τέλος τοŭ δελτίου.

συνολική ζήτηση και η ζήτηση εξωτερικού παρέμειναν και τόν Ιανουάριο ασθενείς. Οι προοπτικές για την πορεία της παραγωγής και των πωλήσεων τους 3-4 προσεχείς μήνες υποδηλώνουν την πιθανότητα μικράς ανόδου, οι περισσότερες όμως βιομηχανίες της κατηγορίας αυτής εξακολουθούν να προεξοφλούν περαιτέρω μείωση των εξαγωγών στο άμεσο μέλλον. Η ύφεση της δραστηριότητας στην κατηγορία αυτή της βιομηχανίας, που διήρκεσε όλο το 1981, εκφράζεται στην ύπαρξη περιθωρίων άργου δυναμικού. Ο βαθμός χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού από 80 % το α' εξάμηνο του 1981, περιορίστηκε στο 73 % στο δεύτερο και παρέμεινε στο επίπεδο αυτό στις αρχές του 1982.

Στις βιομηχανίες ενδιάμεσων αγαθών καταγράφεται βελτίωση ορισμένων μεγεθών τόν Ιανουάριο 1982. Συγκεκριμένα, πρώτον, αυξήθηκαν οι συνολικές παραγγελίες, δεύτερον, βελτιώθηκε η ζήτηση εξωτερικού, τρίτον, μειώθηκαν τα αποθέματα και, τέταρτον, ενισχύθηκαν οι προοπτικές ανόδου της παραγωγής, των πωλήσεων και των εξαγωγών για τους 3 - 4 προσεχείς μήνες. Εκτιμάται ότι στην κατηγορία αυτή της βιομηχανίας το εργοστασιακό δυναμικό χρησιμοποιείται σε βαθμό πάνω από 80 %, το υψηλότερο ποσοστό από όλες τις άλλες κατηγορίες.

3. ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Κατά κλάδους οι σημαντικότερες εξελίξεις ήταν τόν Ιανουάριο 1982 οι ακόλουθες :

Υφαντουργία : Σημαντική βελτίωση της ζήτησης της υφαντουργίας καταγράφεται τόν Ιανουάριο καθώς αυξάνει σημαντικά το ποσοστό των βιομηχανιών που εκτιμούν τις παραγγελίες τους κανονικές και μειώνονται αντίστοιχα αυτές που τις θεωρούν χαμηλές. Η ίδια τάση εμφανίζεται και στις παραγγελίες εξωτερικού. Η βελτίωση των παραγγελιών ενισχύει τις προοπτικές για τις πωλήσεις και τις εξαγωγές στο άμεσο μέλλον.

Στον κλάδο αυτό παρατηρείται μία τάση ανόδου του βαθμού χρησιμοποίησης του εργοστασιακού εξοπλισμού τους τελευταίους μήνες του 1981 : από 83 % τόν Οκτώβριο σταθεροποιείται γύρω στο 85 % στις αρχές του 1982.

Ενδυματo - Υποδήματα : Οι παραγγελίες του κλάδου αυτού τόν Ιανουάριο κρίνονται κανονικές από το μεγαλύτερο μέρος των βιομηχανιών. Παρουσιάζουν όμως μικρή υποχώρηση σε σχέση με τόν προηγούμενο μήνα. Μείωση έξαλλου φαίνεται ότι παρουσίασαν και οι παραγγελίες εξωτερικού. Έτσι, οι προοπτικές για την παραγωγή, τις πωλήσεις και τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες προεξοφλούν μέν άνοδο, είναι όμως μετριοπαθέστερες από αυτές που διατυπώθηκαν τόν προηγούμενο μήνα.

Π ρ ο ῖ ό ν τ α Ξ ύ λ ο υ : Ἡ βελτίωση της καταστάσεως στον κλάδο αυτό, πού είχε καταγραφεί τόν προηγούμενο μήνα, σταθεροποιήθηκε και εντάθηκε τόν Ἰανουάριο. Κύριος παράγων της βελτιώσεως ήταν ἡ σοβαρή άνοδος της ζήτησεως εξωτερικού. Συγκεκριμένα, τόσο οί εξαγωγές πού πραγματοποιήθηκαν το Δεκέμβριο εμφανίζονται αυξημένες, όσο και οι παραγγελίες εξωτερικού και οί προβλέψεις για τους προσεχείς μήνες.

Τέλος, ενδεικτική είναι και ἡ ταχεία μείωση των αποθεμάτων : Ἐνώ καθ' όλη τή διάρκεια του 1981 τα αποθέματα ετοιμών προϊόντων εθεωρούντο στον κλάδο αυτό σημαντικός άνωτερα άπό τό κανονικό, στις αρχές τοῦ 1982 οί βιομηχανίες τοῦ κλάδου εκτιμούν - στή μεγάλη τους πλειοψηφία, 78 % - ότι τα αποθέματα τους είναι κανονικά.

Χ α ρ τ ί : Οί παραγγελίες εσωτερικού και εξωτερικού θεωρούνται τό μήνα αυτό κανονικές. Ἐξάλλου, καταγράφεται ανακοπή των πτωτικών τάσεων τών προβλέψεων, οί όποιες παρουσιάζονται αισθητά πιό αισιόδοξες άπό εκείνες πού διατυπώθηκαν τόν προηγούμενο μήνα. Ἡ αντιστροφή τοῦ κλίματος στον κλάδο αυτό παρουσιάζεται μέ σαφήνεια στή ραγδαία βελτίωση τοῦ δείκτη επιχειρηματικού κλίματος, ό όποιος αυξήθηκε κατά 19,5 ποσοστιαίες μονάδες. Παράλληλα παρατηρείται μία τάση μείωσεως τών περιθωρίων αργού δυναμικού.

Π λ α σ τ ι κ ά : Τόν προηγούμενο μήνα Δεκέμβριο, οί πωλήσεις και οί εξαγωγές στον κλάδο αυτό μειώθηκαν, μέ αποτέλεσμα διόγκωση τών αποθεμάτων ετοιμών προϊόντων. Τόν Ἰανουάριο οί συνολικές παραγγελίες ήταν ελαφρά κατώτερες σέ σύγκριση μέ τόν Δεκέμβριο. Φαίνεται όμως ότι τα προβλήματα προκύπτουν κυρίως άπό τήν εγγώρια ζήτηση, δεδομένου δι οί παραγγελίες εξωτερικού κρίνονται άπό τό σύνολο σχεδόν τών βιομηχανιών τοῦ κλάδου κανονικές. Ἡ βελτίωση της καταστάσεως στή ζήτηση εξωτερικού προκύπτει και άπό τις προβλέψεις για τις εξαγωγές, οί όποιες τόν μήνα αυτό είναι πολύ πιό αισιόδοξες άπ' ότι τό Δεκέμβριο.

Μ ε τ α λ λ ο υ ρ γ ί α : Τόν Ἰανουάριο 1982 παρατηρείται μικρή άνοδος τών παραγγελιών εσωτερικού και τών παραγγελιών τοῦ εξωτερικού της μεταλλουργίας. Ἐξάλλου, οί προβλέψεις για τήν παραγωγή, τις πωλήσεις και τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες διατηρούνται μετριοπαθείς μεν άλλα ανοδικές. Τά αποθέματα ετοιμών προϊόντων κρίνονται άπό τό μεγαλύτερο μέρος τών βιομηχανιών κανονικά. Οί παραπάνω ενδείξεις ενισχύουν τήν πιθανότητα άνακάμψεως στον κλάδο τους προσεχείς μήνες.

Π ρ ο ῖ ό ν τ α ά π ό μ ή μ ε τ α λ λ ι κ ά ο ρ υ κ τ ά : Ἡ κατάσταση τόν Ἰανουάριο στον κλάδο αυτό τής βιομηχανίας διατηρείται σχεδόν αμετάβλητη.

στα επίπεδα του προηγούμενου μήνα: Συγκεκριμένα, ενώ οι παραγγελίες και οι παραγγελίες εξωτερικού προσεγγίζουν τα κανονικά επίπεδα, οι προοπτικές για την πορεία της παραγωγής και των πωλήσεων είναι αισιόδοξες. Διαφοροποίηση παρουσιάζουν οι εκτιμήσεις για τις εξαγωγές, οι οποίες αφού αυξήθηκαν τον Δεκέμβριο προβλέπεται ότι θα συνεχίσουν να είναι ανοδικές, και τους προσεχείς μήνες. Στον κλάδο αυτό ο βαθμός χρησιμοποίησης του εργοστασιακού εξοπλισμού κυμαίνεται στις αρχές του 1982 γύρω στο 88%, ελαφρώς ανώτερος από τις αρχές του προηγούμενου έτους.

Χημικά προϊόντα: Η ζήτηση για τα χημικά προϊόντα διατηρείται και τον Ιανουάριο σε χαμηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα οι προοπτικές για την πορεία της παραγωγής, των πωλήσεων και των εξαγωγών να είναι απαισιόδοξες. Η ύφεση στον κλάδο αντανακλάται και στη διεύρυνση των περιθωρίων άργου δυναμικού. Ο βαθμός χρησιμοποίησης του περιορίστηκε στο 73 % στις αρχές του 1982, από 76 % τό γ' τρίμηνο του 1981 και 80 % που ήταν στις αρχές του προηγούμενου έτους.

Ηλεκτρικές μηχανές: Παρά το γεγονός ότι οι πωλήσεις και η παραγωγή του κλάδου αυξήθηκαν τό Δεκέμβριο, ή ζήτηση τον Ιανουάριο εκτιμάται χαμηλή. Έτσι, οι προβλέψεις για τους 3 - 4 προσεχείς μήνες παραμένουν μέν ανοδικές, άλλα ιδιαιτέρως ασθενείς.

Διαφορά ποσοστό θετικών (+)
καί αρνητικών (-) απαντήσεων

1981

1982

ΑΥΓ.-

ΕΞΕΛΙΞΙΣ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΚΑΙΜΑ ΙΑΝ. ΦΕΒ. ΜΑΡ. ΑΠΡ. ΜΑΙΟΣ ΙΟΥΝ. ΙΟΥΛ. ΣΕΠΤ. ΟΚΤ. ΝΟΣΕΜ. ΔΕΚ. ΙΑΝ.

Παραγωγή τον προηγούμενο μήνα	+ 5	-30	+ 8	+ 9	+21	+14	- 3	+ 3	+11	- 2	- 2	- 3
Συνολική ζήτηση	-10	-26	-24	-30	-30	-35	-48	-39	-31	-31	-28	-27
Ζήτηση εξωτερικού	-10	- 9	- 8	-11	- 9	-13	-26	-28	-30	-34	-19	-27
Αποθέματα έτοιμων προϊόντων		+19	+30	+29	+30	+38	+32	+19	+16	+20	+29	+27
Δείκτης επιχειρηματικού κλίματος (α)	+2,0	+0,5	+2,0	-3,0	-3,0	-12,0	-11,5	-3,5	+0,5	-5,0	-11	-10

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ 3-4 ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΜΗΝΕΣ

Παραγωγής	+23	+31	+32	+23	+24	+ 9	+ 9	+12	+17	+10	+ 7	+ 7
Πωλήσεων	+27	+34	+33	+29	+33	+10	+10	+13	+27	+12	+ 4	+ 7
Έξαγωγών	+54	+60	+52	+49	+43	+18	+ 5	+27	+25	+11	+ 4	+14
Τιμών	+84	+56	+45	+29	+34	+38	+38	+35	+30	+21	+23	+21

(α) Ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος βασίζεται στις απαντήσεις για τις προοπτικές της παραγωγής και το ύψος των αποθεμάτων έτοιμων προϊόντων.

Τα στοιχεία είναι προσωρινά και υπόκεινται σε αναθεωρήσεις.

ΕΡΕΥΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

- I. Τα αποτελέσματα βασίζονται στις απαντήσεις των βιομηχανιών σε ειδικό ερωτηματολόγιο, μέ τα ακόλουθα ερωτήματα:
- Παραγωγή τον προηγούμενο μήνα: Αυξήθηκε (+), Δέν μεταβλήθηκε (=), Μειώθηκε (-);
 - Παραγγελίες (ή ζήτηση): Υψηλές (+), Κανονικές (=), Χαμηλές (-);
 - Παραγγελίες εξωτερικού (ή ζήτηση): Υψηλές (+), Κανονικές (=), Χαμηλές (-);
 - Άποθέματα ετοιμών προϊόντων: Άνώτερα από τό κανονικό (+), Κανονικά (=), Κατώτερα από τό κανονικό (-);
 - Προοπτικές παραγωγής τους προσεχείς μήνες
Θά αυξηθούν (+), Δέν θα μεταβληθούν (=), Θα μειωθούν (-);
 - Προοπτικές πωλήσεων τους προσεχείς μήνες:
 - Προοπτικές εξαγωγών τους προσεχείς μήνες
 - Προοπτικές τιμών τους προσεχείς μήνες
 - Έργοστασιό δυναμικό: Υπερεπαρκές (+), Έπαρκές (=), Άνεπαρκές (-)
 - Έξασφαλισμένη παραγωγή, Μήνες;
 - Βαθμός χρησιμοποίησεως παραγωγικού δυναμικού: Ποσοστό;
 - Άποθέματα πρώτων υλών: Υψηλά (+), Κανονικά (=), Χαμηλά (-);
- Τρεις φορές τό χρόνο (έρευνες Φεβρουαρίου, Ίουνίου, Οκτωβρίου) προστίθενται τά ακόλουθα ερωτήματα:
- Προσκόμματα στην παραγωγική δραστηριότητα: Άνεπάρκεια ζητήσεως, κεφαλαιουχικού εξοπλισμού, εργατικού δυναμικού, κεφαλαίων κινήσεως;
 - Προοπτικές απασχολήσεως τους προσεχείς μήνες: Θά αυξηθεί (+), Δέν θά μεταβληθεί (=), Θά μειωθεί (-);

- II. Η ειδική κατάταξη πού ακολουθείται στις έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας της ΕΟΚ, ή οποία χρησιμοποιείται στην έρευνα του ΙΟΒΕ είναι ή ακόλουθη :

I. Καταναλωτικά αγαθά

- Πλεκτά είδη
- Είδη ενδύσεως και υποδήσεως
- Ξύλινα έπιπλα
- Έκτυπώσεις-έκδόσεις
- Δέρμα και είδη από δέρμα
- Κεραμεικά προϊόντα και γυαλί
- Καταναλωτικά χημικά
- Μεταλλικά προϊόντα οικιακής χρήσεως
- Ήλεκτρικές συσκευές οικιακής χρήσεως
- Έπιβατηγά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσεως-Μοτοποδήλατα-μοτοσυκλέτες

II. Ενδιάμεσα αγαθά

- Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα
- Ξύλο
- Χαρτί και χάρτινα προϊόντα
- Πλαστικά είδη
- Πετρελαιοειδή
- Προϊόντα χαλυβουργίας-μεταλλουργίας
- Προϊόντα από μή μεταλλικά ορυκτά και υαλοπίνακες
- Βασικά χημικά προϊόντα και χημικά προϊόντα για αγροτικές και βιομηχανικές χρήσεις
- Συνθετικές ίνες
- Προϊόντα δευτερογενούς επεξεργασίας μετάλλων
- Εξαρτήματα και ανταλλακτικά αυτοκινήτων
- Προϊόντα από ελαστικό

III Κεφαλαιουχικά αγαθά

- Μεταλλικές κατασκευές
- Μηχανές και συσκευές (έκτος των ηλεκτρικών και των μέσων μεταφοράς)
- Ηλεκτρικές μηχανές και συσκευές (εκτός των συσκευών οικιακής χρήσεως)
- Αυτοκίνητα (έκτος των επιβατηγών ιδιωτ. χρήσεως) και αμαξώματα αυτοκινήτων
- Άλλα μέσα μεταφοράς (πλοία, σιδηροδρομικό υλικό, αεροπλάνα)